

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101564

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-12-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дудка Ангеліна Анатоліївна

2. Anhelina A. Dudka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 201 Агрономія

Дата захисту: 29-12-2023

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 3252

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.33.29, 68.35.31

Тема дисертації:

1. Сортові особливості формування продуктивності сої залежно від рівня живлення в умовах північно-східного Лісостепу України
2. Varietal features of the formation of soybean performance according to the level of nutrition under the conditions of the northeastern Forest Steppe of Ukraine

Реферат:

1. Соя є важливою культурою в світовому агропромисловому виробництві, адже це цінне джерело рослинного білка, наближене за своїм хімічним складом до тваринного, один із ресурсів жирів та головних компонентів сучасних сівозмін. На сьогоднішній день найдоступнішим і найдешевшим засобом підвищення аграрного виробництва є сорт, який реалізує потенціал культур на 30–60 %. Сучасні сорти є досить вибагливими до умов живлення і завдяки комплексному підходу до цього питання здатні сформувати найвищий рівень врожаю. Тому особливо ретельно слід розглядати не тільки забезпечення рослин макроелементами, а й мікроелементами також. Зважаючи на тенденції глобальної зміни клімату, комплексне використання добрив для позакореневого підживлення, що містять у своєму складі додаткові речовини, необхідні для підвищення толерантності рослин до стресових умов, є важливим та актуальним. Наукова новизна одержаних результатів. Уперше встановлено особливості формування продуктивності сучасних

сортів сої іноземної та вітчизняної селекції, пошук раціональної системи удобрення шляхом установлення оптимальних норм мінеральних добрив та застосування систем позакоренових підживлень, запропонованих іноземними та вітчизняними виробниками у північно-східному Лісостепу України. Оптимізовано технологію вирощування сої для умов північно-східного Лісостепу України. Набули подальшого розвитку питання впливу погодних умов на ріст та розвиток рослин, показники структури врожаю, урожайність та якість зерна сої. Обґрунтовано економічну та енергетичну ефективність внесення різних норм добрив та позакоренового підживлення за вирощування сої. Основні елементи досліджень пройшли виробничу перевірку та впроваджені в господарствах Сумської та Полтавської областей, зокрема в ФГ «Тімченко» та ТОВ «Угроїдський цукровий завод» на загальній площі 110 га. У дисертаційній роботі викладено результати досліджень та теоретичне обґрунтування щодо удосконалення елементів технології вирощування сої: вивчення сортових особливостей, впливу різних норм мінеральних добрив та позакоренового підживлення на ріст і розвиток рослин сої, формування фотосинтетичного та симбіотичного апарату, продуктивність рослин, урожай та його якість. Проаналізовано вітчизняні та закордонні наукові праці щодо значення культури на світовому ринку та питань вирощування сої у світі, Україні та Сумській області, які показують позитивну динаміку до збільшення посівних площ та врожайностей культури за останні десятиріччя. Вивчено сучасний асортимент сортів сої та основні аспекти щодо особливостей її живлення, впливу основних поживних речовин в її життєвому циклі. Водночас наведено огляд літератури науковців із різних агрокліматичних зон щодо встановлення впливу різних норм мінеральних добрив, доцільності використання мікродобрив на хелатній основі для позакоренового підживлення на ростові процеси рослин сої, симбіотичну активність, продуктивність, врожай та його якість.

2. Soy is an important crop in global agricultural production because it is a valuable source of vegetable protein, which is close in its chemical composition to animal protein. It is also one of the sources of fats and the main component of modern crop rotation. Currently, the most accessible and cheapest means of increasing agricultural production is a variety that fulfills the potential of crops by 30–60%. Modern varieties are quite picky about nutrition conditions. Thus, thanks to a complex approach to this issue, they can form the highest level of harvest. Therefore, not only the provision of plants with macronutrients but also micronutrients should be considered especially carefully. Considering the trends of global climate change, the complex use of fertilizers for foliar application, which contain additional substances necessary for increasing the tolerance of plants to stressful conditions, is important and relevant. For the first time, the peculiarities of the formation of the performance of modern foreign and domestic selection soybean varieties, the search for a rational fertilization system by establishing the optimal norms of mineral fertilizers, and the application of foliar fertilizing systems proposed by foreign and domestic producers in the northeastern Forest-Steppe of Ukraine have been established. Soybean cultivation technology has been optimized for the conditions of the northeastern Forest-Steppe of Ukraine. The issue of the influence of weather conditions on the growth and development of crops, indicators of crop structure, yield capacity, and quality of soybeans have gained further development. The economic and energy efficiency of applying different rates of fertilizers and foliar application for soybean cultivation have been substantiated. The practical significance of the obtained results. The main elements of the research went through the production verification and were implemented on the farms of the Sumy and Poltava regions, in particular, in FE (farm enterprise) “Timchenko” and LLC “Ugroyid Sugar Factory” on a total area of 110 hectares. The thesis presents the results of research and theoretical justification for improving the elements of soybean cultivation technology: the study of varietal characteristics, the influence of different rates of mineral fertilizers and foliar application on the growth and development of soybean plants, the formation of the photosynthetic and symbiotic apparatus, plant productivity, and yield and its quality. Domestic and foreign scientific works on the importance of the crop on the world market and the issues of soybean cultivation in the world, Ukraine, and the Sumy region were analyzed. They show a positive trend towards an increase in cultivated areas and crop yield capacities over the last decade. The modern assortment of soybean varieties the main aspects regarding the peculiarities of its nutrition, and the availability of the main nutrients in its life cycle have been studied. At the same time, a review of the literature of scientists from different agroclimatic zones is given, regarding the influence of different rates of mineral

fertilizers, the expediency of using micro fertilizers on a chelate basis for the foliar application on the growth processes of soybean plants, symbiotic activity, productivity, and yield and its quality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Andriy Melnyk, Yuriy Romanko, Anhelina Dudka, Vika Chervona, Maxim Brunyov, Evhen Sorokolit. Ecological elasticity of soy varieties' performance according to climatic factors in Ukraine. *AgroLife Scientific Journal*. Volume 11. No. 2. P. 91–99. DOI: <https://doi.org/10.17930/AGL2022212>
- Мельник А. В., Романько Ю. О., Романько А. Ю., Дудка А. А. Вплив погодно-кліматичних параметрів на врожайність зерна сучасних сортів сої в умовах Північно-східного Лісостепу України. *Таврійський науковий вісник*. 2019. № 109 (1). С. 76–83. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2019.109-1.12>
- Дудка А. А., Романько Ю. О. Сортіві особливості формування продуктивності сої залежно від системи удобрення в умовах північно-східного Лісостепу України. *Таврійський науковий вісник*. 2022. № 128. С. 77–83. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.128.11>
- Дудка А. А., Мельник А. В. Сортіві особливості формування продуктивності сої залежно від норм добрив та позакореневого підживлення в умовах Лівобережного Лісостепу України. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія. Агрономія і біологія*. 2023. 2 (52). С. 28–37. DOI: <https://doi.org/10.32782/agrobio.2023.2.4>
- Melnyk Andrii, Romanko Yuriy, Dudka Anhelina, Brunov Maksim, Sorokolit Evgen, Ruijie Li. Symbiotic activity and productivity of soybean plants for treatments with growth regulators with anti-stress actio. *Modern challenges of agrarian transformations in Ukraine: agriculture, forestry and horticulture*. RS Global Warsaw, Poland 2022. 68–75. DOI: <https://doi.org/10.31435/rsglobal/048>

Наукова (науково-технічна) продукція: сорти рослин; добрива

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U006536

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Андрій Васильович

2. ANDRII V. MELNYK

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09, 201

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Сумський національний аграрний університет**Код за ЄДРПОУ:** 04718013**Місцезнаходження:** вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Дідур Ігор Миколайович

2. Igor M. Didur

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.09**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?user=5nWnGx0AAAAAJ&hl=uk>**Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний аграрний університет**Код за ЄДРПОУ:** 00497236**Місцезнаходження:** вул. Сонячна, буд. 3, Вінниця, Вінницький р-н., 21008, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шевніков Микола Янаевич

2. MYKOLA Y. SHEVNIKOV

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.01.09**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний аграрний університет**Код за ЄДРПОУ:** 00493014**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радченко Микола Володимирович
2. Mykola Radchenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=LHotS6AAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутенко Андрій Олександрович
2. Andrii O. Butenko

Кваліфікація: к.с.-г.н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: ;;;Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=OEyC03AAAAAJ>; <https://orcid.org/0000-0001-5431-3481>

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Троценко Володимир Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Троценко Володимир Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Дудка Ангеліна Анатоліївна

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна